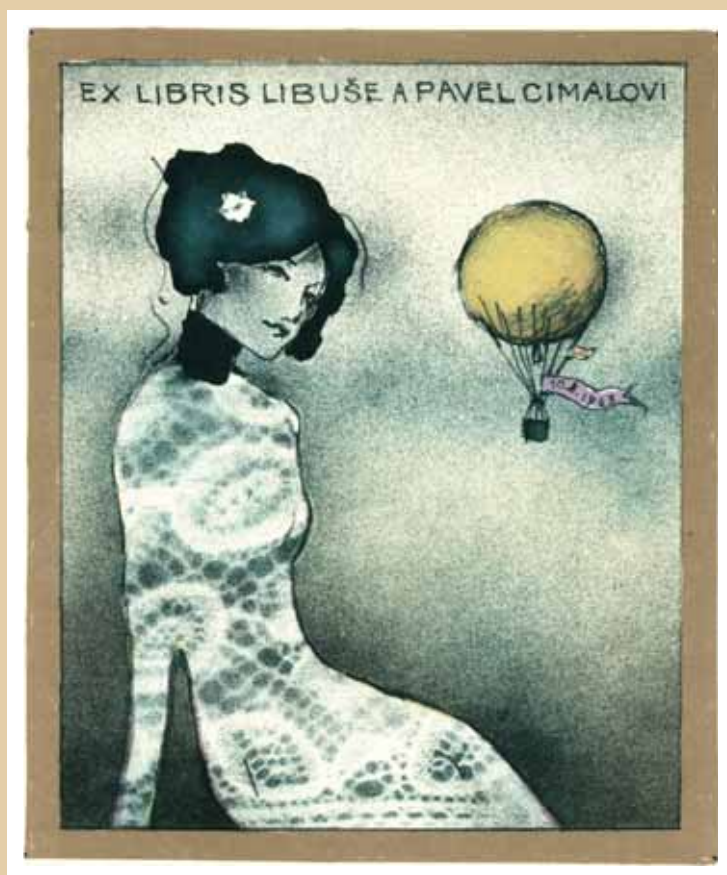
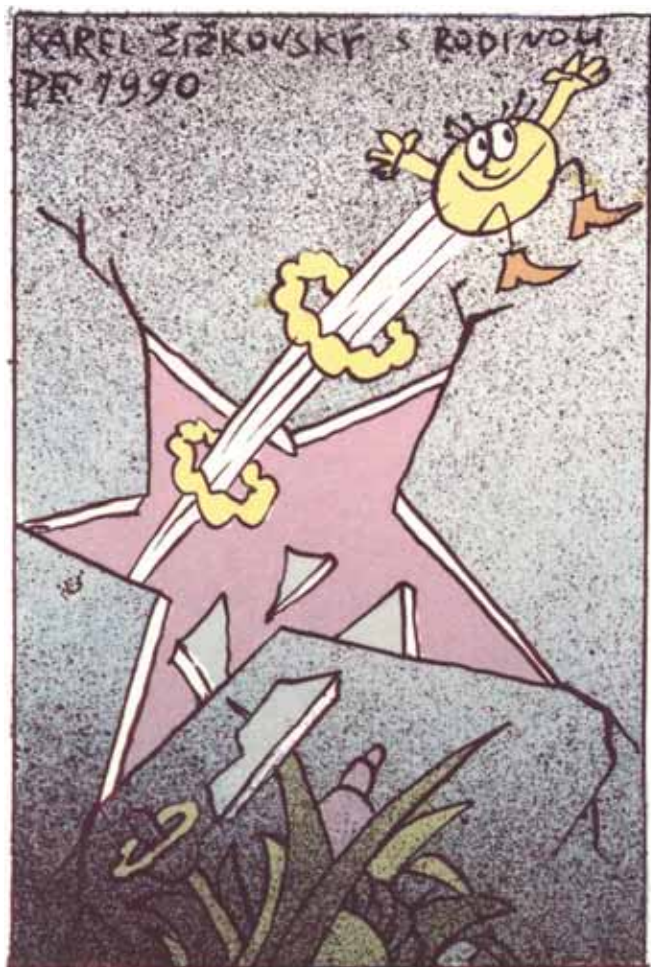

1/2018

1/2018 KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Stanislav Holý, L1, 1989

KOUZELNÉ „LITOGRAFOVÁNÍ“ VLADIMÍRA SUCHÁNKY

Myslím si, že Vladimír Suchánek je kouzelník, a proč bych si to nemohl myslet, vždyť jeho litografie, které byly zařazeny v albíčku na plzeňském sjezdu sběratelů exlibris v roce 1969, mě opravdu nejen

Vladimír Suchánek, L1, 1980

potěšily, pohladily mou sběratelskou dušičku, ale opravdu okouzily svým poetickým vyznáním umělce, jehož jsem prozatím znal jen z doslechu. V albíčku byl pouze jeden list, ale existovala i druhá varianta, a tu jsem chtěl mít za každou cenu. Nějak se mi v Plzni podařilo získat ten list, asi jsem jej s někým vyhandloval za plzeňskou dvanáctku, ale mám ho! Stále mám radost, že se pro mě tenkrát otevřel nečekaně zajímavý svět, v němž Vladimír Suchánek kraluje, neboť se v průběhu let stal opravdu jedním z předních tvůrců využívajících pro svou

tvorbu techniku litografie. Jeho grafické listy jsou nejen poetické, ale skrývají v sobě často i zvláštní tajemství, otevřené hádanky a magické kouzlo, které doposud na mne nepřestalo působit.

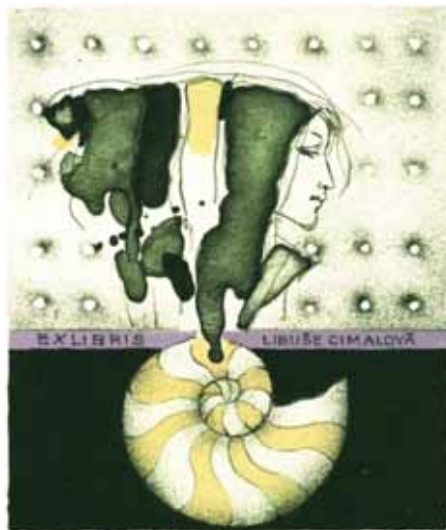
Snad proto jsem s kolegou Josefem Runštukem využil příležitosti a souhlasu Vladimíra Suchánka, aby zpracoval druhý svazek edice *Biblos*. Vybral si náročné téma: Zjevení svatého Jana. A výsledek? Potvrdil, že tvůrce těch deseti listů se dovede zhostit tak nelehkého úkolu, jakým je tato Janova apokalyptická vize. Výsledek byl mimořádný a já jsem si

Vladimír Suchánek, L1

v průběhu let stále znovu uvědomoval, že Vladimír Suchánek není jen tvůrcem půvabných lístků pro sběratele exlibris, ale významným umělcem, jehož grafické dílo oslovilo uměnilovnou veřejnost v celém světě. Rodák z Nového Města nad Metují (12. 2. 1933), absolvent grafické speciálky na Akademii výtvarných umění u profesora V. Silovského v roce 1960 patří dnes k nejznámějším českým

tvůrcům grafiky a nesmazatelně se zapsal mezi propagátory techniky tisku z kamenných desek. Tuto techniku obohatil o nové prvky rozmývání, lavírování. Grafika pak získává podobu akvarelu, je

Vladimír Suchánek, L1

jemná, něžná, mění se barevnost tak, jak to autor a námět vyžaduje. Okouzlujeme nás a překvapuje nejen kresbou, ale i obsahem. Vždyť Vladimír Suchánek se v některých cyklech zaměřil na mezilidské vztahy, na osud člověka v těžkých situacích, na význam ženy v našem světě. Není divu, že se stal brzy členem Sdružení českých umělců grafických Hollar, v němž s úspěchem zastával od roku 1995 po dobu dvaceti let funkci předsedy. I zde projevil svou vitalitu, která jej provází celým životem. Neúnavně propagoval českou grafiku, uváděl výstavy, zajišťoval chod galerie, bojoval s nepříjemnostmi vyvolanými společenským nezájmem o současné umění. Je stále aktivní a patří k lidem, kteří zachránili toto významné umělecké sdružení před zánikem.

Díky své vitalitě stále neúnavně zvládá uměleckou práci, která patří k jeho životu a stala se jeho náplní i osudem. Jeho letošní výstava v Galerii Hollar byla toho svědectvím; určitě potěšila a snad i překvapila návštěvníky svou pestrostí a zjištěním, že autor je nejen geniální tvůrce grafiky, v níž dokázal vždy experimentovat a hledat vlastní podobu, ale i mistr kresby, z níž vychází a jež mu umožňuje expresivní vyjádření reality. „No a co?“ Takový byl název výstavy, a odpověď? Každý, kdo chtěl, pochopil, že Vladimír Suchánek je talentovaným kouzelníkem, který nás znovu a znovu překvapuje něčím objevným a vpravdě moderním!

Vladimír Suchánek, L1

Z výstavy se člověk musí vrátit domů a vzít do ruky monografii nebo knihu, kterou autor obohatil svými sugestivními ilustracemi. Já jsem si z knihovny vybral knihu Franze Kafky *Proměna*, do níž pro edici *Sladké jádro srdce* realizoval v roce 1996 pět dramaticky laděných litografií. Jsou svědectvím jeho talentu

a schopnosti reagovat na složitý literární obsah svérázným způsobem tak, aby ilustrace byla rovnocenným a důstojným doprovodem. Dlouho jsem si prohlížel knihu, vzpomínal jsem na četná setkání s Vladimírem, na jeho úsměv, s nímž mě vítal v domě na Novém Světě, a v duchu jsem počítal, kolik že už je tomu kouzelníkovi let? Osmdesát pět? No a co, Vladimíre, vždyť se říká, že je nám tolik, na kolik se cítíme. A ty jsi stále neúnavný, plný života, do kterého Ti přejí hodně zdraví a mnoho krásných nápadů pro další práci.

Karel Žižkovský

PRAVDIVÝ JAROSLAV DAJČ

Kreslíř a grafik Jaroslav Dajč vstoupil v roce 1993 nenápadně do mého života, když jsem si, mimo další grafiky, zakoupil v tehdejší galerii M a K v Jihlavě svůdný akt ženy svlékající si tričko, provedený

Jaroslav Dajč, C4, 2002

v jeho oblíbené grafické technice, v suché jehle. Byl jsem v té době již jeden rok členem SSPE, a tak se další „Dajčové“ začali objevovat v mé sbírce. Byl to např. soubor IPSE SIBI III z roku 1992, kde bylo jeho exlibris Hlava muže. V roce 1995 jsem se odhodlal (to to trvalo při mé váhavé a nerozhodné povaze!) a poposil jsem J. Dajče o vytvoření exlibris se ženou a psem

(velkou černou kníračkou, která byla tehdy členem naší rodiny). Následovaly samozřejmě výměny s dalšími skalními pří-

Jaroslav Dajč, C4, 2007

vrženci grafického umění J. Dajče Alešem Nevečeřalem, Ing. Dušanem Sazovským, dr. Slavomilem Venclem, dr. Norbertem Hillerbrandtem a mnoha dalšími. Převážně figurální tvorbu J. Dajče jsem narušil požadavky na zobrazení barokní kaple v Radnicích (1996) a románsko-gotického kostela v Albrechticích u Sušice (1997), kde byla pokřtěna moje babička. V roce 1997 vzniklo působivé exlibris zobrazující starý akát nad Radnicemi, dominantu krajiny. Necítil jsem se povoláním, na rozdíl od ostatních sběratelů, k tomu, aby byla na mých exlibris zobrazována velká židovská či křesťanská témata, působivě zpracovávaná J. Dajčem pro mnoho dalších sběratelů. Naopak moje zadání směřovala k zobrazení erotických motivů s využitím antických témat; byla to exli-

bris Satyr a nymfa (2000) a Europa a býk (2003). Celkem pro mě a moji paní Mílu vytvořil J. Dajč devět exlibris; poslední, Krasojezdkyně a klaun, je z roku 2016.

Svoji věrnost k exlibris J. Dajče jsem mnohokrát porušil zadáním exlibris u dalších českých autorů, ale zachoval jsem mu věrnost, pokud se týká mých novoročenek. První z nich byla pro rok 2001 a poslední je pro rok 2018, tedy zatím celkem 18 novoročenek. Rovněž témata mých novoročenek (s výjimkou té první) jsou na hony vzdálená od tradičních vánočních a novoročních přání. Fantazie J. Dajče, podnícená mým přáním, aby novoročenky obsahovaly zobrazení ženy, je nevyčerpatelná a vždy jsem znovu překvapen a potěšen obrázkem na nové novoročenke. Snad to tak vnímají i moji přátelé, rovněž věrní tvorbě J. Dajče, s kterými si novoročenky vyměňují.

Grafické umění Jaroslava Dajče využili dr. Karel Žižkovský, Josef Vinklát a další ve svých edicích; některé bibliofilské tisky vydal sám autor. Vznikly tak působivé, půvabné tisky, např. J. Dajč: *Úsloví babičky Kotlasové* (1999), B. Reynek: *Pieta*

Jaroslav Dajč, C4, 2010

(2000), G. Erhart: *Podpurná ticha* (2002), K. Žižkovský: *Franta Lampa* (2002), A. Nevečeřal: *Cesty k sobě* (2004), J. Čejka: *Jedenáct* (2004), M. Strolený: *Rozhovory*

(2004), F. Chappell: *Kočí přísaha* (2012), R. Těsnohlídek: *Den* (2014), František Halas: *Mladé ženy* a v edici Biblos sv. 44, *Zázraky* (2001).

„Základem je kresba,“ zdůrazňuje dr. K. Žižkovský a potvrzuje se to v plné míře u J. Dajče. V kresbě se cítí J. Dajč více svobodný než v grafické tvorbě a nechává se unést svou fantazií do nádherných nad-

Jaroslav Dajč, C4, 2012

časových sfér. Dominují opět postavy mužů i žen, ale také koně a další zvířata. V létě v roce 2016 jsme strávili několik dní v Jihlavě, městě s německou minulostí a hornickou tradicí, městě, které si zachovalo neporušené historické jádro obehnané městskými hradbami, pečlivě opravenými. V tomto městě žije J. Dajč od 60. let minulého století, zde učil na uměleckých školách, ale současně opravoval a vylepšoval vesnický dům po Němcích v blízkých Petrovicích, malé vesničce s podélnou návší, které vévodí kaple. Měli jsme možnost zde Dajčovy navštívit a užasle si prohlížet vnitřní zařízení domu s vesnickým nábytkem, hodinami, plastikami a lidovou keramikou ve velké sednici a v kontrastu k ní ložnici s bílým, nádherně restaurovaným secesním nábytkem, umístěnou v prostoru domu, kde byla dříve stáj. Sen se stal skutečností po letech usilovné práce manželů Dajčo-

vých. Zde, v ušlechtilém prostředí spojujícím minulost se současností, vytvořil J. Dajč většinu svých kreseb a grafík.

Jaroslav Dajč se stal členem SSPE v roce 1984, kdy byl již autorem asi čtyřiceti exlibris; do dnešních dnů jich vytvořil více než tři sta. Jejich poslední úplný soupis vyšel v roce 2016. Je žádaným tvůrcem novoročenek, jejichž počet se bude blížit počtu exlibris, ale jejich soupis bohužel neexistuje.

Co si můžeme ještě přát? Grafická a kreslířská tvorba Jaroslava Dajče zůstane tr-

Jaroslav Dajč, C4, 2017

valou součástí české kultury. Pravda v ní skrytá bude podněcovat k zamyšlení citlivé lidi a snad jim pomůže najít v životě správnou, i když nepohodlnou, cestu.

Jan Langhammer

Jaroslav Dajč, malíř, grafik, ilustrátor a pedagog, se narodil 13. února 1943 v Perknově (Havlíčkův Brod). Brzy poté se rodina odstěhovala do Polné u Jihlavy. Od r. 1966 žije střídavě v Jihlavě a na chalupě v blízkých Petrovicích. Vystudoval Pedagogický institut v Jihlavě (J. Bulant, J. Kos) a Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (prof. J. Hadlač). V období 1968–1976 byl učitelem na základní devítileté škole. Po r. 1976 vyučoval na Lidové škole umění a později na Střední umělecké škole grafické v Jihlavě. Byl členem Sdružení výtvarných umělců Vysočiny.

LIBERECKÝ VÝTVARNÍK VÁCLAV PLECHATÝ JUBILANTEM

Pověsti, že u kolébky malého Vašíka stály tři sudičky a přisoudily mu postupně **talent, píli a smysl pro humor**, nemusíme věřit, ale datum jeho narození – 26. února 1948 přijmout jako fakt musíme. Někteří z jeho početných přátel si ho dobírají tím, že je *Gottwaldovo dítě* – jediný pozitivní výdobytek Vítězného února!

Václav Plechatý, X3/3, 1987

Už jako dítě školou povinné si se zálibným prohlížel ve výkladní skřini prodejny uměleckých řemesel UVA v Liberci různé dřevěné artefakty, které pak doma zkoušel napodobit. Ovlivnil ho rovněž o tři roky starší bratranec z venkova, který rád vyřezával ze stromové kůry. Vztah ke dřevu získal patrně od svého dědečka, který byl tesařským mistrem. V bytě Plechatých to pak často vonělo dřevem a na zemi byly rozházeny piliny a hoblinky – sekerku, pilku, rašple, rydla a soupravu

dlátek mu s radostí přenechal tatínek. Řezbář, grafik, sochař, šperkař a ilustrátor Václav Plechatý je autodidakt, bez akademického vzdělání, ale neobyčejně kreativní, zručný řemeslník, který dozrál v nápaditého a všestranného umělce. Jako vyučený zámečník vytvořil jako první **kovové plastiky**, které dodnes stojí na sídlišti v Liberci-Ruprechticích. Jsou to třímetrové sochy s názvy *Spartakiáda*, *Satelit* a *Páv*.

Václav Plechatý, C3, 1988

Záhy přešel k **řezbářství**, u kterého už natrvalo zakotvil. Oslovily ho výtvarné projevy přírodních národů, zvláště afrických černochů nebo amerických indiánů – jejich rituální hlavy a taneční masky ze dřeva. Své typické postavičky dodnes stylizuje v tomto duchu s výraznými „kukadly“ a s deformovanými končetinami. V kateřinském letním ateliéru Zlatá ulička XII, čp. 700 jich odpočívá nejméně stov-

ka. Ostatní **dřevěné plastiky** si během čtyřiceti let našly cestu nejen do galerií a soukromých sbírek, ale i do škol, bank, kaváren a dalších veřejných interiérů. Proslavený je orloj v Kryštofově Údolí s jeho sedmnácti pohyblivými plastikami apoštolů, vězními hodinami a lunetou

Václav Plechatý, C3, 1987

znázorňující život na vesnici, který vznikl přestavbou bývalé trafostanice na základě nápadu Martina Chaloupky (†2015). Neméně známý je jeho soubor **dvojčat plastik** vzniklý spoluprací se šedesáti výtvarníky. A nejsou to ledacací kumštýři, kteří „domazli“ volnou plochu na dřevě a vdechli jí svůj originální nápad; tři vytvořil Jiří Neuwirt, dvě Vladimír Komárek a další Zdeněk Mézl, Vladimír Pokorný, Alena Antonová a Petr Melan. Nás ovšem zajímají především jeho **grafické práce**, které vytváří od roku 1974, kdy si jako účastník na jakémsi sympoziu vyryl v linorytu první a hned zdařilý námět chlapce na houpačce. Od 80. let

minulého století se věnoval grafice pravidelně. Propadl jí natolik, že si pořídil vlastní lis. Ohotně vytvořil na zakázku desítky novoročenek, více než stovku exlibris a několik pozvánek, blahopřání a pamětních listů. Nejraději tvoří volnou

Václav Plechatý, C3, 1986

grafiku v linorytu a suché jehle (občas vyzkouší i mezzotintu a lept) s lidovými figurálními motivy.

Na portrétních fotografiích V. Plechatého nikdy nechybí vlídný úsměv a upřímný pohled očí. Vějířky vrásek v očních koutcích prozrazují, že se rád směje, že má rád humor, smysl pro legraci a že je zkrátka veselá kopa. Ostatně to potvrzují jeho laskaví pajduláci, klauni a vtípné motivy na reliéfech a plošných plastikách.

K letošním kulatým narozeninám zatusžil vydat reprezentativní knihu o své tvorbě. Jedna knížka s názvem *V pohodě* mu už před lety vyšla. Její druhé vydání v roce 2008 v nákladu 200 kusů si dopřál u příležitosti završené šedesátky. Od té doby se však jeho dřevěný svět a grafic-

ká produkce natolik rozrostly, že se do jedné monografie nevejdou. A tak mu Manželé Martincovi, majitelé tiskárny AG TYP v Kostelci nad Orlicí, nabídli postupné vydání tří knih – o grafice, o dvojicích a o dřevě.

První **o grafice** je již na cestě a obsahuje 330 reprodukcí jeho grafik a *apoštolského cyklu* – transkripci původních kresebných návrhů pohyblivých figur pro orloj. Přejeme celému knižnímu projektu mnoho zdaru a Mistru Plechatému pevné zdraví, rodinnou pohodu se ženou Jarmilkou, souznění s vnukem Matějem a tvůrčí elán do dalších let!

Jiří Ort

LADISLAV HODNÝ OSLAVIL 75. NAROZENINY AUTORSKOU VÝSTAVOU

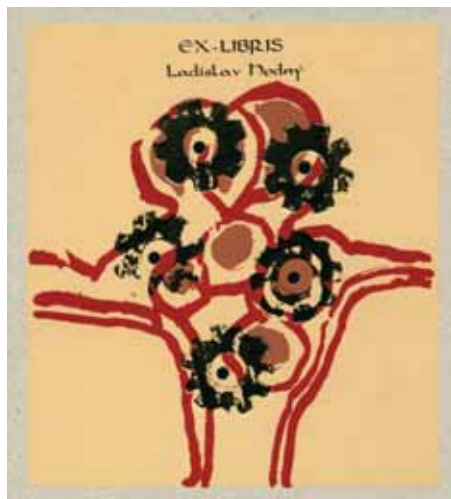
Přísloví *Doma není nikdo prorokem* neplatí pro Ladislava Hodného, uměleckého kniháře a malíře. V Týně nad Vltavou je váženou a uznávanou osobností, když rodovou tradici uměleckého knihařství

Ladislav Hodný, kostel v Týně nad Vltavou, P7

zde založil jeho otec Ladislav Hodný. Bydlí v domě na břehu Vltavy, kde mohou bydlet pouze ti, kteří se dokážou smířit s tím, že jejich domov bude v rozmezí jedné generace alespoň jedenkrát zatopen vodou Vltavy do poloviny oken v prvním patře.

Stačí vyhledat ve spolkové kartotéce lístek Ladislava Hodného staršího, narozeného 3. 6. 1909, mistra knihařského,

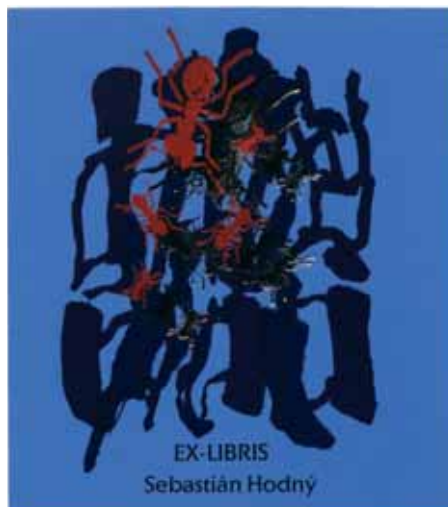
Ladislav Hodný, S1+T, 2011

a zjistíme, že se členem SSPE stal 9. 11. 1945, že sbíral slovanská exlibris a že rovněž vyměňuje novoročenky. Trvalým důkazem jeho sběratelství jsou barevné varianty jeho exlibris od Josefa Váchala, které stále visí zarámované v knihařské dílně. Když knihařský mistr zemřel 13. 3. 2000 ve věku devadesáti let, stal se členem SSPE jeho syn, letošní jubilant, který, předav knihařské řemeslo svému synovi Ladislavu III., věnuje výtvarné úsilí malířské tvorbě.

Jeho malířskou tvorbu lze beze zbytku zařadit mezi malbu abstraktní, na hony vzdálenou od realismu. Milovníci rea-

listické tvorby jsou konsternováni, nejsou na nich zobrazeny krajiny, postavy mužů či akty žen, portréty, kytice nebo zátiší.

Je v nich však poctivá snaha zachytit lidské vjemy, hudbu, pocity radosti a zmaru, lidskou duši. Tajemství jeho obrazů je

Ladislav Hodný, S1+T, 2011

přístupné pouze citlivým a vnímavým divákům, které neodradí gejzír sytých barev útočících nemilosrdně na jejich mysl. Uvážíme-li, že i abstraktní zobrazení vycházejí ze skutečnosti, z reality, můžeme na obrazech L. Hodného vidět sílu přírodních živlů: ohně, větru a i té hrozivé vltavské vody a sílu mysli nespoutaného člověka, který prostě musí malovat tak, jak to vnitřně cítí. Svě původní povolání knihaře přenáší do svých obrazů prostřednictvím zlacených fragmentů v ploše obrazů. Vnáší tak do obrazu královskou vznešenost přisuzovanou věřícími od nepaměti Bohu; obrazy se tak stávají pro zasvěcené symbolem absolutna, které překonává lidskou malost a konečnost lidského bytí. Obloukem sklenutým přes

staletí se L. Hodný vrací svými barvami a zlacením do období vroucí křesťanské víry vtělované středověkými umělci do soch Madony, Krista a světců. Vrací se k základům evropské kultury a vzdělanosti, kdy kniha byla nejvyšším kulturním statkem jak svým obsahem, tak svým uměleckým zpracováním. Zůstává tak ve svých obrazech věrný uměleckému knihařství.

Pokud se týká jeho současné tvorby drobné grafiky, můžeme se každoročně těšit na jeho novoročenky, jejichž základem jsou jeho reprodukovány obrazy vytištěné kvalitním digitálním tiskem a doplněné v kresbě knihařským zlatotiskem. V roce 2011 vytvořil několik působivých exlibris, samozřejmě opět s abstraktními motivy.

Vrcholem letošních oslav životního jubilea Ladislava Hodného byla výstava *Ladislav Hodný – Knižní vazby a obrazy* v Městské galerii Týn nad Vltavou v domě U Zlatého slunce (10. 2. – 18. 3. 2018), na níž jubilant vystavil své obrazy z poslední doby, ale i padesát let staré kresby s portréty svých kamarádů, z nichž mnozí již nežijí. Samozřejmě nemohly chybět ukázky jeho uměleckých knižních vazeb. Přejeme jubilantovi ještě mnoho plenérů, které jsou pro něj inspirací k další tvorbě, konfrontací s prací svých uměleckých soupeřů a setkáním spřízněných volbou.

Jan Langhammer

PETR MINKA – NOVÝ TVŮRCE POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

Dne 21. února 2018 vydala Česká pošta příležitostnou poštovní známku o hodnotě 20 Kč s portrétem prof. MUDr. Františka Hamzy (1868–1930) k připomenutí

150. výročí jeho narození. Znáмка byla vytvořena podle výtvarné předlohy Petra Minky v ryteckém provedení Jaroslava

Petr Minka / Jaroslav Tvrdoň, C1+P4, 2018

Tvrdoň. V pozadí známky je zobrazena budova Hamzovy léčebny v Lužička-Košumberku a v popředí je portrét dr. Hamzy. Je nutno říci, že se jedná o velice zdařilý vstup Petra Minky do naší známkové tvorby, i když první krok tímto směrem učinil již v roce 2013 portrétem Olgy Havlové na dopisnici vydané k 80. výročí jejího narození. Petr Minka tuto novou příležitost plně využil a zdá se, že byl nalezen důstojný pokračovatel Oldřicha Kulhánka, tvůrce našich bankovek, poštovních známek a řady exlibris. Se známkou vychází i FDC s kresebným doprovodem autora známky.

Prof. MUDr. František Hamza byl absolventem lékařské fakulty Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Působil jako

obvodní lékař v Luži, kde ve vhodných klimatických podmínkách založil v roce 1901 dětskou protituberkulózní léčebnu, která úspěšně plnila svůj účel až do začátku 60. let 20. století, kdy se stala dětským rehabilitačním ústavem. Po vzniku Československa se dr. F. Hamza v roce 1919 stal sekčním šéfem ministerstva

Petr Minka / Jaroslav Tvrdoň, C1, 2018

zdravotnictví a tělesné výchovy, spoluzakladatelem Masarykovy ligy proti tuberkulóze a profesorem sociálního lékařství na Masarykově univerzitě v Brně. V současnosti je léčebna zaměřena na rehabilitační péči o dospělé i dětské pacienty a opětovně nese jméno svého zakladatele: *Hamzova léčebna Luže-Košumberk*. Petra Minku není zapotřebí naší sběratelské veřejnosti představovat. Vždyť je tvůrcem 71 exlibris, 74 novoročenek, vytvořil na 50 dalších grafických listů, ilustroval 10 knih a věnuje se i malbě.

Vydal tři skvostné grafické soubory: v roce 1997 soubor sedmi grafických listů v technice suché jehly *Osobnosti rurdolfínské doby*, v roce 2013 *Píseň o lásce* se čtyřmi listy v kombinované technice a s básněmi Jaroslava Seiferta a o dva roky později soubor *Biblické ženy* s deseti grafickými listy v kombinované technice. Jeho celou grafickou a ilustrační tvorbu naleznete zdokumentovánu na www.storekhlinso.cz.

Radujeme se z toho, že po letošních poštovních známkách od Vladimíra Suchánka s portrétem Jiřího Boudy a od Jana Kavana s budovou Městské knihovny hlavního města Prahy vychází známka Petra Minky a že ke konci roku vyjde známka s reprodukcí díla dalšího tvůrce exlibris Vladimíra Komárka. Petru Minkovi i sobě přejeme ještě hodně takových příležitostí.

Jaroslav Štorek

NA SLOVÍČKO, PANE PIPE!

Když mne kdysi, hodně dávno požádal vynikající člověk, báječný sběratel exlibris, bibliofil a propagátor města Sobotky Karel Samšiňák, abych připravil a zahájil v rodném domě básníka Václava Šolce výstavu Stanislava Holého, nemohl jsem odmítnout. Jednak jsem do tohoto soboteckého statku jezdil rád a pak zjištění, že se Stanislavem prožijeme nejen hezkou výstavu, ale i příjemný večer, na kterém nebude chybět skvělé víno, výtečný humor a milí přátelé, bylo dobrou pobídkou.

Stalo se, výstava byla připravena včas, zahájení proběhlo k všeobecné spokojenosti, děti z místní školy nadšeně podávaly umělci své památníky i pozvánky na výstavu k podpisu a Stanislav Holý kreslil

vtipné postavičky i ptáčky a autogramiáda neměla konce. Ještě že paní (tenkrát ještě soudružky) učitelky zavelely odchod a vzhůru do školy! A večer? Míťa

Stanislav Holý, L1

Masopust četl s vážnou tváří pohádku z Vilímkových lístečků, uložených ve starém stole, polena v černé kuchyni vesele praskala, víno bylo opravdu výtečné a nálada hostů byla na hranici grotesky. Proč ne? Vtipný doktor K. Samšiňák, ještě veselejší Stanislav Holý a víno pomáhali rozvázat jazyky i málomluvným. A je tu noc. Jdu spát do stejného pokoje jako pan umělec. Jsme v postelích s naducanými peřinami, oči se zavírají, ale Stanislavovo astma se projevilo naplno, kašle, chrchlá a v posteli už jen sedí – stoletá chalupa s roztoči (a to si je pan doktor Samšiňák v rámci svého výzkumu chodí vysávat někam do postelí) vykonala své.

Trochu jsem dřímал a ve chvilkách, kdy mé sny opanovali ti dva ztřeštěnci Jů a Hele, jsem dokonce vykřikoval ze spání. Ráno bylo slunečné, Standa má kruhy pod očima, jeho knír je poněkud zplihlý, ale svorně konstatujeme, že výstava je krásná. Proč by nebyla, vždyť nabízí divákům úžasný, něžný a vyvážený humor v poezii každodennosti, tak jak ji vidí jen

Stanislav Holý, L1, 1986

velcí umělci. Litografie, serigrafie i kresby, ukázky z knih, které Stanislav ilustroval, večerní zážitky i dnešní ráno se svou barevnou nádherou působí blahodárně na moji duši. Pan Pip zalévá květiny, aby neuvadly v tom slunečním žáru, pak se uloží do stínu stromu a žvýká stéblo trávy, na chvíli si zdřímně, aby večer mohl zapnout nebeskou klenbu na zip, vypustí na noční oblohu měsíc i hvězdičky a zítra nebo pozítří přinese své milé kus modrého z nebe na půvabné šatičky. Takový

je Pip: milý, usměvavý, trochu vykulený, neúnavný a hlavu má stále plnou všelijakých nápadů. Nepřipomíná vám trochu pana umělce Stanislava Holého? Já vím, chybí mu ten výše uvedený knír, ale ty povahové vlastnosti: laskavost, humor, dobrá nálada a pečlivost... Zeptáme se pana Pipa, co na to říkáte?

„Haló, pane Pipe, na slovíčko!“ „No prosím, co si račte přát?“ „Nejste vy náhodou pan Holý – tedy nevymyslel si vás tak tro-

Stanislav Holý, L1, 1988

chu podle sebe?“ „Proč se jej nezeptáte?“ „No on už nežije, ale vy jste stále v jeho knihách, na kresbách i velkých grafických listech!“ „To jste opravdu tak natvrdejší, copak mám knír? Mistr přeci nenosil takové velké boty jako já a vůbec, co na tom záleží, hlavně že si mne vymyslel, vysnil, stejně jako ty ostatní pajduláky pro nedělní televizní pásma pro děti. A že

jsem se jim napřínášeli radosti a smíchu! Víte, tenkrát byla jiná doba než dnes, kdy musíte přidat do každého programu sex, erotiku a nějakou nahotinu, i když se na to mají dívat dítká školou povinná. Škoda, lidem chybí laskavost a vyrovnanost! Víc vám už neřeknu, stejně si budete myslet své!“

Dobře, neřekne, tak neřekne. Já jsem měl Standu rád, toho báječného člověka, pražského rodáka (narodil se 25. 2. 1943), absolventa Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru profesora Adolfa Hoffmeistera. Byl tvůrcem desítek animovaných filmů, autorem několika krásných novoročenek pro sebe i dobré kamarády (patřil jsem k nim), neúnavným vypravěčem příběhů o panu Pipovi, který nám už odmítl vyprávět o člověku, na něhož se nezapomíná a s kterým bych rád ještě vypil sklenici vína, podstrčil bych mu svou domovskou knihu a on by do ní nakreslil další příběh o tom báječném človíčkovi panu Pipovi a ten by na mě třeba vypláznul jazyk, nebo ne?

Karel Žižkovský

PRVNÍ NÁVŠTĚVA

Vzpomínka na nedožitě devadesáté narozeniny Jaroslava Šerých

Do výstavného domu v Praze v ulici Nad Královskou oborou jsem vstupoval s patřičnou dávkou zvědavosti a tak trochu s úctou či obavami. Potřebuji vyzpovídat malíře, grafika a ilustrátora Jaroslava Šerých. Mám psát článek do časopisu Čtenář o umělcových ilustracích (a že jich už v té době bylo požehnaně!). Stoupal jsem temným schodištěm vzhůru, zastavil se u dveří malíře Františka Emlera, pak vyšel ještě o patro výš a překvapilo mne, že zde vedle sebe mají ateliéry dva vý-

znamní umělci: Vladimír Tesař a Jaroslav Šerých.

Zvoním u těch správných dveří a otvírá mi umělec v bílém rouchu, či jak to nazvat: to není pracovní plášť ani zástěra, ale roucho, vždyť povídám. Zapíná se

by, vyhraněné vidění světa. Patřil mezi přední tvůrce českého informelu a jeho projev se vyznačoval typickými znaky abstraktního lyrismu. Stojím, dívám se a mlčím. Jaroslav Šerých je potěšen mým zájmem a ve chvíli, kdy si vzpomenu na

Jaroslav Šerých, C3, 2008

vzadu na knoflík nebo se jen přetáhne přes hlavu? Co na tom. Tvář lemovaná už stříbrem prokvétající křtící vlasů připomíná pařížského mima. A ústa? Zvláštní zvlněná linka, ani smích ani hrozba, tak trochu obojí. Představil jsem se, a jsem pozván do ateliéru. Obrazy! Jsem překvapen a žasnu. Nedovedu se pohnout od obrazu *Archa Noemova*, ani obraz *Podivná setkání* mě nenechá na pochybách, že jsem vstoupil do ateliéru jednoho z předních umělců propagujících v té nebezpečné době socialistického realismu nové myšlenky, moderní pojetí mal-

Jaroslav Šerých, L1, 1988

úcel své návštěvy, usedáme ke stolu a on s radostí dobrého vypravěče odpovídá na mé zvědavé otázky.

„Narodil jsem se 27. 2. 1928 v Havlíčkově Brodě.“ (Mně bleskla hlavou myšlenka: Bohumil Reynek, Pavel Sukdolák, a teď, když píší tyto řádky, mohu přidat i Jaroslava Dajče, ti všichni patří k té podivné chudé krajině plné půvabů, která rodí na polích brambory a kamení a neuvěřitelně citlivé umělce!) „Vystudoval jsem Akademii výtvarných umění v Praze ve speciální grafické škole v ateliéru profesora Vladimíra Pukla a aspiranturu jsem

dokončil u profesora Vladimíra Silovského v roce 1960.“

„Nechtějte na mě, abych vám vyjmenoval všechny ilustrace, které jsem zpracoval pro mnohá nakladatelství, ale mohu

Jaroslav Šerých, *L1*, 1982

se vám přiznat, že jsem je vždy realizoval rád, snažil jsem se proniknout do myšlenkového světa spisovatele, chtěl se ztotožnit s jeho tvůrčím záměrem a přidat své pocity. Snad se mi to dařilo.“

„Obraz? Ten měl pro mne vždy velký význam, dovoloval zpodobnit a na plátně zachytit můj myšlenkový svět, mé osobní vyznání, touhu pochopit velikost vesmíru i jeho Tvůrce. A grafika? Je stejného charakteru, prozrazuje mou potřebu spojit svět reality se světem nereálným, nadpozemským, mystickým. Proto najdete v mých grafikách – ať už jsou zpracovány technikou barevného leptu či suché jehly nebo litografií, vyznání člověka respektujícího dobro a krásu, víru v Pána tvorstva!“

Dlouho jsem tenkrát poslouchal, zaznamenával myšlenky Jaroslava Šerých a netušil jsem, že se stane mým báječným přítelem, učitelem a člověkem, s nímž se zcela shodneme v názoru na život i Stvořitele. Tenkrát, psal se rok 1971, jsem odcházel z jeho ateliéru vysoko nad Strovkou se skicákem plným poznámek, s duší naplněnou laskavým vyprávěním umělce, s hezkým grafickým lístkem a příslibem, že si budu moci zakoupit po dokončení ten obraz nesoucí název *Podivná setkání*. Ta naše budoucí setkání už byla jen krásná, příjemná a milá. A tak dnes mohu vzpomínat s příjemným pocitem, že Jaroslav Šerých, akademický malíř a grafik, patřil mezi mé dobré přátele.

Karel Žižkovský

MŮJ ADVENTNÍ DEN 2017

Adventní večer SSPE byl stanoven na čtvrtek 8. prosince 2017. Těšil jsem se na něj a rozhodl jsem si ho užít tak, jak to dělá každý mimopražský sběratel exlibris.

Exlibristickou anabází jsem zahájil na „domovské scéně“ v Galerii Hollar, kde

Martin Manojlín, *Mořská hvězda*, X3/11, 2017

probíhal již dvacátý třetí ročník **Festivalu komorní grafiky**. V čem se liší komorní grafika od současného exlibris? Podle mého názoru snad jen legendou, která určuje vlastníka exlibris. Myslím, že dává za pravdu i pozvánka na tuto výstavu, z které cituji: „Komorní grafika se vymezuje vůči velkoleposti tvůrčích výrazů pro velké síně, veřejný prostor a davové pub-

du nezaznamenal, a skryté souvislosti. To je pro mne radost, to je pro mne komorní grafika a to je pro mne současné exlibris.

Potěšil jsem své oči pěknými grafikami od dobře známých i méně známých, ale vždy dobrých autorů a vyrazil jsem na druhou etapu své anabáze do Národního technického muzea na expozici **Mezi uměním a řemeslem**, pořádanou rovněž v rámci Roku české grafiky, ke které jsem si už v Hollaru opatřil velmi pěkný katalog. Mám rád katalogy, které umí dobře a názorně vysvětlit umění – v tomto přípa-

likum. Její ambicí a předností je programově neinvazivní, technicky sofistikovaný a námětem koncentrovaný projev na malé ploše, kterým míří v jednu chvíli na jediného diváka. [...] ale právě v době okázalých gest, oslepujících efektů [...] se právě komorní ztišenost stává jedním z opěrných bodů v kulturním zápase.“ Jsou to takové malé grafické skvosty, které si při prohlížení mohou vzít do ruky, polaskat kvalitu papíru, potěšit se plasticitou otištěné matrice, odhadovat počet barev, kterými je grafika vytištěna a hledat detaily, které jsem při prvním pohle-

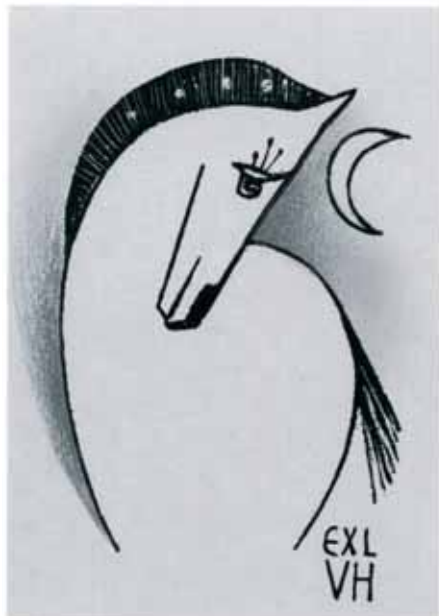

Mgr. Alois Sassmann, foto M. Petřík

dě i řemeslo, a uvést ty nejlepší příklady z toho kouzelného spojení umění s grafickým řemeslem, a toto vše uvedený katalog splňuje. Jak by také ne, když části o jednotlivých grafických technikách napsali nejlepší matadoři jednotlivých technik, členové Hollaru! A když jsem v expozici tiskařství NTM našel těch několik vitrín Hollaru se skvělými ukázkami

grafických technik, obklopených sadou grafických nástrojů a s jasně vysvětlujícím textem, byl jsem nadšen. Prohlídku celého NTM jsem neošidil a navštívil i další expozice, které mám rád; pak následovalo občerstvení a kýžené finále: **Adventní večer** SSPE v hotelu Absolutum.

Salónek nás přivítal sváteční atmosférou i drobným občerstvením a kam jsem se podíval, tam se na mě usmívali přátelé

František Peterka, S1/2, 2003

a kolegové sběratelé, které jsem viděl naposledy na sjezdu v Chrudimi, nebo snad v Hradci Králové? Nebo jsme se naposledy potkali na výstavě Hollaru v Obecním domě, či na výstavě Českého impresionismu v Jízdnárně Pražského hradu? Teď je to jedno, jsme tady a máme z toho radost.

Organizaci večera vzal na svá bedra aktivní sběratel Mgr. Alois Sassmann a hned v úvodu musím napsat, že se mu poved-

la. Zaspíval vánoční písně s kytarou a ke zpěvu strhl i hudbymilovné publikum. Dalším bodem programu byla vzpomínka

František Peterka, S1, 2003

na grafika Františka Peterku (1920–2007), kterou navozovala malá výstava jeho grafik rozložená po stolech u stěn sálu. Já osobně jsem si vzpomněl, že první grafikou, kterou jsem získal na svém prvním setkání se sběrateli (1983), byl pěkný „lapidární“ lept od tohoto autora. A jeho rafinovaně jednoduchý a všeřikající výtvarný projev mne okouzluje dodnes.

Na Františka Peterku zavzpomínala pracovníce Husitského muzea v Táboře Mgr. Lenka Zajícová a představila jeho monografii, kterou Husitské muzeum vydalo. Na svého otce pak vzpomínala Eva Hrušková, která s sebou měla i svoji vnučku. Byl promítnut film o Františku Peterkovi a o svém příteli promluvil autor monografie dr. Pavel Trpák. Uvedl neobyklý fakt, že přestože František Pe-

terka žil mimo centrum výtvarného a politického dění, na vesnici a neměl žádnou funkci, jak se tehdy vyžadovalo, výsledky

Ing. Jiří Soukup, foto M. Petřík

jeho práce způsobily, že se stal uznávaným osobitým umělcem a zcela právem byl oceněn titulem zasloužilý umělec. Náš spolek slaví sté výročí v roce 2018, ale devadesáté výročí narození oslavil v roce 2017 nám všem známý čestný člen SSPE, organizátor výstav, sportovec, vytrvalostní běžec, otužilce, publicista, milovník výtvarného umění a sběratel exlibris Ing. Jiří Soukup. Ten se v závěru ujal slova a vzpomínal na své sběratelské i publicistické začátky a na svá setkání se sběrateli a autory exlibris. Večer opět zakončil zpěv s kytarou a po rozloučení s kolegy sběrateli jsme odjeli domů ke svým drahým (sbírkám). Zdeněk Řehák

LAUREÁTI VÝSTAV KOMORNÍ GRAFIKY

2016, 7. – 23. 12. Na XXII. festivalu komorní grafiky v Galerii Hollar byly uděleny tyto ceny: Cenu SSPE obdržela Kateřina Vítečková, Cenu Nadace Hollar Eva Vápenková a Cenu SČUG Hollar Mikoláš Axmann.

2017, 29. 11. – 23. 12. Na XXIII. festivalu komorní grafiky v Galerii Hollar byly

ceny rozděleny takto: Cenu SSPE obdržel Vladimír Suchánek, Cenu Nadace Hollar Pavel Hora a Cenu SČUG Hollar Martin Velíšek.

EXLIBRIS PO STU LETECH TRVÁNÍ SSPE

Koncem února v úterý 27. 2. 2018 odpoledne se v areálu univerzitního kampusu UJEP v Ústí nad Labem uskutečnilo

Martin Manojlín, X3/5, 2004

setkání asi padesáti přátel výtvarného umění na besedě s místními tvůrci a sběrateli exlibris a hostem z Prahy doc. Felixem Černochem, současným předsedou SSPE.

Mezi účastníky kolovaly ukázky vzácnějších knih s exlibris majitelů, nalepených buď na volný list předšátky, nebo na přideštiny svazku. Označení vlastníka knihy bylo v minulosti důležitou funkcí exlibris a výrazné umělecké hodnoty exlibris vedly ke vzniku jejich sběratelství.

Bylo konstatováno, že v současnosti zcela převládlo sběratelství nad původním účelem exlibris. Drobná grafika je doplňována legendou Ex libris a jménem majitele a svojí velikostí a hodnotou nemůže plnit původní účel exlibris. Exlibris se stává osobní grafikou. Tato drobná grafická díla by většinou nevznikla, kdyby nebyli jejich objednatelé sdružení doposud v SSPE a kdyby zanikla možnost jejich výměny na základě soupisů těchto „exlibris“ (pseudoexlibris) a osobní nebo poštovní výměny mezi sběrateli. Svému původnímu účelu slouží současné exlibris pouze výjimečně. Není zájem o označování vlastníka knihy vlepením vhodného exlibris a nejsou budovány rozsáhlé osobní knihovny jako v minulosti.

Poté byli účastníci debaty v areálu Vědecké knihovny UJEP pozváni na derniéru putovní výstavy exlibris regionálních tvůrců umístěné přímo mezi regály s knihami. Knižní značky se tak symbolicky vrátily mezi knihy, s kterými byly po pět století nerozlučně spojeny. Průvodcem kolem dvaceti dvou panelů byl dr. J. Ort. Po prohlídce se návštěvníci přesunuli do zadní části haly na ohlášenou závěrečnou besedu s kurátorem výstavy doc. Vladimírem Šavlem a doc. Felixem Černochem. Jiří Ort

GRAFIKY VÍTĚZE XV. TRIENÁLE ČESKÉHO EX LIBRIS V CHRUDIMI NA VÝSTAVĚ V TÁBOŘE

Naše sběratelství exlibris má svá specifika. Zajímá nás umělecká hodnota listů získaných výměnou nebo při vlastní edici, naši pozornost zaujme oblíbený námět, sledujeme, který autor nově ozdobí naši sbírku. Při zadání exlibris, novoročenky nebo příležitostné grafiky máme jedineč-

nou příležitost k osobnímu seznámení s autorem. Jsou však i jiné cesty k poznání autora našeho nového grafického listku, a to na výstavě jeho prací. Mezi moje oblíbené autory patří po léta českobudějovický nápaditý grafik Petr Palma (nar. 31. 1.

Petr Palma, X3/2, 2017

1957 v Českých Budějovicích). V době, kdy jsem v odborném časopisu Jezdectví vedl rubriku Koně námětem pro exlibris, upozornil mě můj známý, pedagog z Vysoké školy zemědělské v Českých Budějovicích doc. MVDr. Jaroslav Zuda, na tamního grafika, kterému nechybí nápady pro exlibris, nejen s námětem koní. Můj zájem o grafiku Petra Palmy se znásobil po jeho loňském vítězství na XV. trienále českého ex libris v Chrudimi. Dosud jsem znal pouze jeho drobnou grafiku, a proto jsem neváhal a zajel do Tábora, kde se Petr Palma společně s Ladislavem Sýkorou (nar. 7. 2. 1964 v Plzni) a Zbyňkem Hrabou (nar. 25. 4. 1960 v Praze) zúčastnil výstavy 3× LINO-RYT v Galerii 4MAT v Palackého ulici poblíž

Divadla Oskara Nedbala. Všechny tři spojuje jejich předchozí účast na sympoziích a výstavách. Zatímco L. Sýkora a Z. Hraba vystavovali barevné linoryty s krajinářskými motivy, Petr Palma vystavoval černo-

Zdeněk Hrabá, X3/5, 2017

grafik ze sbírky Marie Rumlarové: Sv. Jan Nepomucký, Stromy, Cesty k domovu a Kaligrafie. Od 29. 1. do 2. 3. 2018 to byla další námětová výstava *Portréty v grafice ze sbírky MUDr. Rudolfa Příbyše*. Je to soubor, který dr. Příbyš po léta

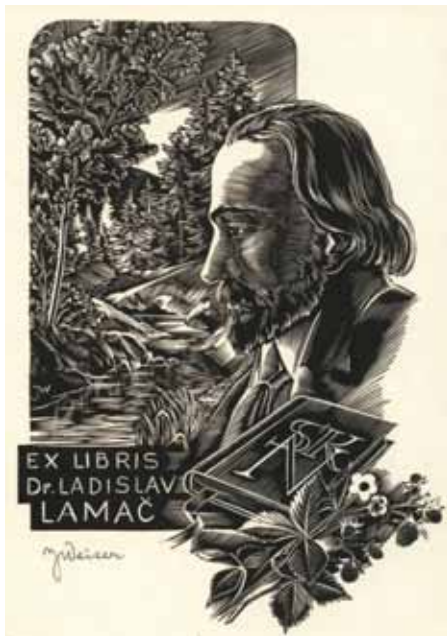
bílé linoryty. Jeho námětové zdroje nelze jednoduše pochopit. V grafikách je trochu erotiky i trochu morbidity, ale i humor hraničící s absurditou. Rovněž jeho grafické zpracování námětů je neobvyklé. Např. grafiku *Maulhalter* zpracoval jako reklamní plakát s návodem k použití, třeba jak s tím Držhubou lze zahvízdat, *Praktikum z ornitologie* připomíná častý námět Lédu s labutí, tedy spíše s labuťákem. Výstava skončila 15. února 2018, ale návštěva Galerie 4MAT a Tábora se pro milovníky umění vždy vyplatí. Návštěva Tábora byla pro mě zážitkem. Připomněl jsem si zde všechny minulé tábořské sjezdy SSPE a další své cesty za uměním do Tábora. Neváhejte cestovat za uměním a rozšiřujte si svůj kulturní obzor!

Jiří Soukup

PORTRÉTY V GRAFICE

Galerie Na mostě Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové občas překvapí neobvyklou, ale vynikající výstavou. V minulosti to byly námětové výstavy

shromažďoval a doplňoval. Na pozvánce k výstavě je uveden výrok sochaře Vladimíra Preclíka: „Při portrétování není nejpodstatnější usilovat o realistickou podobu. Podoba se vyvíjí podle toho, jakou výzvu, zprávu nebo otazník v sobě (portrétovaný) umělec nese.“ MUDr. R. Příbyš, CSc., věnoval značnou část svého sběratelského úsilí shromažďování grafických portrétů významných osobností: vědců, hudebníků, spisovatelů, básníků, malířů, herců a představitelů světské moci. V jedné části instalace výstavy se opakovaly portréty jedné osobnosti od několika grafiků a v druhé části portréty

Josef Weiser, X3

shromažďoval a doplňoval. Na pozvánce k výstavě je uveden výrok sochaře Vladimíra Preclíka: „Při portrétování není nejpodstatnější usilovat o realistickou podobu. Podoba se vyvíjí podle toho, jakou výzvu, zprávu nebo otazník v sobě (portrétovaný) umělec nese.“ MUDr. R. Příbyš, CSc., věnoval značnou část svého sběratelského úsilí shromažďování grafických portrétů významných osobností: vědců, hudebníků, spisovatelů, básníků, malířů, herců a představitelů světské moci. V jedné části instalace výstavy se opakovaly portréty jedné osobnosti od několika grafiků a v druhé části portréty

několika osobností od jednoho grafika. Výstava byla poučnou procházkou českou i světovou historií a kulturou.

Následující výstava v Galerii Na mostě byla věnována zemřelému malíři a grafikovi Jiřímu Ščerbakovovi (1925–2007), členu Unie výtvarných umělců Hradec Králové. Jiří Soukup

NOVOROČENKY V ROCE ČESKÉHO EXLIBRIS

Rok 2018 jsme na loňské valné hromadě prohlásili (po Roce české grafiky 2017 vyhlášeném SČUG Hollar) Rokem českého exlibris. Netřeba snad ani dodávat, že se tak stalo k 100. výročí vzniku SSPE a k jeho stoletému trvání. Motto se ujal, čehož chvályhodným důkazem jsou akce a výstavy v Praze i v regionech.

Jednou z nich byla výstava novoročenek

uspořádaná v Galerii Skleňák při slibně odstartované spolupráci s městskou částí Praha 6. V září poputuje tato výsta-

Jiří Bouda, L1/4, 1975

va do Moravské Třebové, v listopadu do obchodního centra Šestka (blízko Letiště Václava Havla) a v prosinci do Prahy 3. Snad bude zajímavé dodat, že se jedná o 30 panelů 70 × 50 cm s novoročenkami výtvarníků a sběratelů sdruženými v SSPE, jako např. Hany Storchové, Jana Kavana, Oldřicha Páleníčka a Františka Vanička. Připojil se i Spolek českých bibliofilů, se kterým jsme při této příležitosti spolupracovali. Zastoupením na výstavě jsme vzdali poctu i těm, kteří již nejsou mezi námi: dr. Františku Dvořákovi, Vojtěchu Cinybulkovi, Vojtěchu Kubašovi, Miloši Kačirkovi, Ladislavu J. Kašparovi, Bohumilu Ceplechovi a Cyrilu a Jiřímu Boudovým.

Dodejme, že výstava vzbudila značný ohlas již tím, že galerii tvoří desítka vý-

Josef L. Kašpar, L1/2, 1973

kladních skříňí orientovaných do náměstí Svobody, které poutají pozornost kolemjdoucích, vždyť předchozí název galerie byl Galerie Na chodníku. Zkušenosti ze spolupráce s touto galerií chceme využít pro výstavu **Současné české exlibris** orientovanou především na mladé tvůrce; výstavu připravuje Mgr. Karel Musil a vernisáž se předpokládá v červenci. V srpnu se tato výstava přesune do další galerie patronované Prahou 6 v kulturně-sportovním areálu Ladronka. Přetrvá zde až do září a její prohlídka bude nabídnuta účastníkům 37. kongresu FISAE. Výstava bude pak k dispozici i pro další zájemce.

Felix Černocho

ZA JEDNÍM Z NÁS – NADŠENCŮ

Žádná píseň tak dlouhá není, aby jí nebylo konce. I ta nejdelsí ho má. F. L. Čelakovský. *Mudrosloví národu slovanského ve příslovích*. České muzeum 1852 a Československý spisovatel 1978 (výbor). – **K posledu se chvála činí.**

Odešel sběratel, jemuž se grafika stala smyslem života. Po vážné zdravotní příhodě, která ho upoutala trvale na invalidní vozík, se pro něj stala velkým povzbuzením k aktivní činnosti. Setkávali jsme se s ním na výměnných dnech, adventních večerech, valných hromadách i sjezdech, včetně chrudimského trienále, díky obětavé péči jeho manželky Marie. Tak nám zapálený exlibrista i bibliofil **Ing. Jiří Kroupa** utkvěl v paměti a většinou i v srdci. Je obdivuhodné, že ho těžké následky choroby nezlomily, nepokořily a neodtrhly od toho, co měl rád, ba přímo miloval. Zdálo se dokonce, že jeho vyhraněný zájem o grafiku se začal prohlubovat, získal na systematickosti a stal

Ing. Jiří Kroupa v roce 2015, foto J. Šulc

se soustředěným. Trávili jsme spolu pravidelné měsíční grafické dýchánky, které ho posilovaly. Těšil se na ně jako dítě a stejně tak se z nich radoval. Každopádně byl člověkem velkého srdce, plného laskavé dobroty. Když náhle dotlouklo, doprovodil jsem ho na poslední cestě a za Spolek se s ním nad rakví rozloučil. Vykonal jsem poslední službu, kterou můžeme kolegovi a příteli poskytnout – vzdal jsem mu úctu.

Felix Černocho, předseda SSPE

ČAROVNÝ LES

Šedesát kilometrů jihovýchodně od Turína leží v provincii Cuneo malá vesnička Bosia, kde 8. dubna 1679 došlo k velké tragédii. Všech 200 obyvatel bylo tehdy pohřbeno při sesuvu půdy. Snad proto tam existuje společnost s nadějným názvem *Společnost letního slunovratu* (*Associazione Solstizio d'Estate*). Počet obyvatel vesničky klesá, podle posledního letošního sčítání na 175. Díky panu Tommasu Lo Russovi je tam pod hlavičkou jmenované společnosti již po několik let pořádána mezinárodní soutěž v tvorbě exlibris s poetickým názvem *Čarovný les* (*Bosco Stregato*). Z tohoto názvu vycházely i náměty. Soutěž mívá vždy dvě

části – první, literární, pro krátké povídky a druhou pro exlibris. (Naposledy jsme o soutěži psali v Knižní značce 4/2016, s. 130). Poslední soutěž, ukončená v roce 2017, byla vypsaná k sto padesátému výročí narození Rudyarda Kiplinga a k jeho *Knize džunglí*. O výsledcích soutěže vyšel pěkný katalog, ze kterého však nelze vyčíst, jak byla soutěž obleslána. Sdělil nám

lečně s exlibris a jsou na velmi pěkné až vysoké úrovni!

Josef Chalupský

IL PREMIO SANTA CROCE

Před více než patnácti lety jsme založili internetové stránky sdružující zprávy o konaných exlibristických soutěžích. Záhy se staly světově proslulé. Záměr se zdařil (viz <https://web.natur.cuni.cz/exlibris/>). Vzácně se stává, že nás informace o některé soutěži mine vlivem nezá-

Elena Hlodec, C3+C5, 2017

to až výše jmenovaný. Svě práce zaslalo 122 umělců z ciziny a 44 z Itálie (mimo 16 výtvarníků s exlibris nevytvořenými na zadaný námět). Byly uděleny čtyři ceny, všechny pro dvojice ex-aequo. Tu první za exlibris získali Francouzka Elena Hlodec (nar. 1972 v Bukurešti) a Ivo Mosele (*1950) z Itálie. Uděleno bylo také 33 ocenění porotou; mezi nimi byli **Pavel Hlavatý**, **Günter Hujber** a **Jaroslav Minář**. Jejich práce jsou v katalogu otištěny. Souběžně probíhala literární soutěž pro školy, připomínající podobnou pořádanou Knihovnou Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti (Knižní značka 3/2017, s. 98). Této soutěže se zúčastnilo 95 žáků převážně z ciziny. Jejich povídky jsou umístěny v katalogu spo-

Dušan Kállay, C3, 2008

jmu či malé informovanosti pořadatelů o naší stránce. V italském městě Santa Croce sull'Arno (v provincii Pisa v Toskánsku, 14 696 obyvatel) pořádají již od roku 2006 exlibristickou soutěž v intervalu

dvou let bez stanovení námětu. Došlé práce jsou převážně vytvořené chalkografii, jak se v Itálii s oblibou říká pracím v mědi (viz Knižní značka 4/2006, s. 119). Pokud lze správně porozumět, soutěž zatím obeslalo celkově jen 250 výtvarníků, což odpovídá způsobu propagace. Udílena je pouze jedna cena. Obdrželo ji doposud pět umělců, mezi nimi byl Dušan Kállay ze Slovenska. Jeho vítězné exlibris představujeme.

Josef Chalupský

GRAFIKA ROKU 2017 A CENA VLADIMÍRA BOUDNÍKA

Již po 24. byla uspořádaná v únoru a březnu letošního roku v Clam-Gallasově paláci v Praze soutěžní výstava Grafika roku 2017a udělena 23. cena Vladimíra Boudníka. Každým rokem o ní píšeme (naposledy v Knižní značce 2/2017, s. 56). Rovněž letos jsme procházeli rozsáhlými sály, jejichž stěny byly zaplněny rozměrnými grafikami. Pro nás, milovníky drobné grafiky, je tam několik vitrín, nyní již vybavených potřebnými údaji se jmény autorů atd. Od roku 2016, po Inter-Kontakt-Grafik, je tato výstava zcela v rukou Nadace Hollar. Snad i to způsobilo, že poněkud ubylo grafiky vysloveně „plakátové“. V úvodním slovu v katalogu je vysloveno uspokojení nad tím, že je stále ještě možno svobodně tvořit, i když s oprávněnými obavami o další vývoj zatím svobodné společnosti (sic!). Snad, že nebude možno vystavovat to nejlepší z české grafiky? Zůstává však spíše obava, že bude nadále trvat současný stav, kdy se tzv. umělecká kritika již nikdy neodvážá říci, zda je skutečně uměním vše, co se za ně vydává a je vystaveno. Do soutěže bylo přihlášeno 352 prací, z nichž bylo vystaveno 143 grafik. Ceny byly uděleny v obvyk-

lých kategoriích: hlavní cenu v kategorii A (velký formát, větší než A4) získal Jan Měříčka, hlavní cenu v kategorii B (malý formát, A4 a menší) obdržela Bronislava Bakule Malá. Ve studentských pracích v kategorii A – Adam Líška a v kategorii B – Adam Panáček. V kategorii autorských knih získal cenu Lubomír Krupka. V rozdělení podle grafických technik získali cenu za tisk z výšky Jan Holoubek (dřevořez), za tisk z hloubky Jiří Hanuš (mezzotinta), za

Josef Hampl, strukturální grafika, 1963

tisky z plochy Jiří Kornatovský (litografie), Alena Kožená (serigrafie) a Martin Štěpánek (počítačová grafika). 23. cena Vladimíra Boudníka byla udělena Josefu Hamplovi (*1932). Jeho dílo zasahuje do různých odvětví grafické tvorby, takže se jen stěží vybírá nejhodnější ukázka. Snad strukturální grafika z roku 1963 se nejvíce blíží grafice Boudníkově.

Josef Chalupský

EVA, VĚČNÁ ŽENA

Nepamatuji si, že by byla v Praze usku-
tečněna výstava exlibris pořádaná ze
zahraničí. Letos v únoru (7. – 28. 2. 2018)
uspořádal v Praze Italský kulturní institut
(Šporkova 14, Malá Strana) výstavu ze sbí-
rek Italské exlibristické společnosti (Asso-
ciazione Italiana Ex Libris) s názvem Eva,
La Donna Eterna. Výstava více než jedno-
ho sta exlibris zaplnila dlouhou chodbu
v prvním patře institutu, v doprovodném
katalogu bylo 62 reprodukcí exlibris. Byla
to reciproční výstava k obdobné, kterou
uspořádal Ing. M. Humplík v Itálii. Výsta-
vu uvedl ředitel Italského kulturního in-
stitutu a odborně grafik Angello Sampie-
tro. Přítomni byli rovněž Marco Franzetti
a paní starostka Eleonora Paoelli z Bodio
Lomnago, kde se konaly české výstavy.

Josef Chalupsky

Vladislav Kwartalny

PUBLIKACE

■ Ciągły twórczy niepokój. Wojciech Łuczak – miedzioryty

Text napsal Roman Nowoszewski. Monografie před-
ního polského mědirytce, 156 stran, 117 obrázků
(převážně reprodukcí mědirytů), 22 × 23 cm, knižní
vazba, náklad 200 číslovaných výtisků, vydalo Wy-
dawnictwo Ereni, Błonie, tisk Drukarnia Gutenberg
v Lodži v roce 2017. ISBN 978-83-942236-6-3. Kniha
popisuje vznik mědirytin W. Łuczaka, obsahuje se-
znam jeho výstav, ocenění tvorby a soupis 80 mě-
dirytin. Text je přeložen do angličtiny a němčiny. W.
Łuczak (*1946) je rovněž tvůrcem exlibris.

■ Czar 25-lecia Warszawskiej Galerii Ekslibrisu 1992–2017

Katalog jubilejní výstavy 25 tvůrců exlibris k 25 letům
činnosti Varšavské galerie exlibris. Podélný formát A5,
48 stran v obálce, brožováno, náklad 400 kusů. Na 25
stranách jsou fotografie, životopisy a reprodukcce ex-
libris účastníků výstavy. Mimo převažujících polských
autorů se výstavy zúčastnili: od nás Z. Kubeczka, z Iz-
raele L. Kuris, z Ukrajiny W. Leonienko a B. Pikulicki

a z Kazachstánu M. Žaksygarina. Je připojen seznam všech 185 výstav konaných v galerii a index 160 vystavujících autorů a sběratelů. Z členů SSPE zde vystavovali: M. Bielen, J. Brázda, V. Chrenko, Z. Kubeczka a O. Mařík a z Česka ještě V. Pechar.

■ **Współczesny ekslibris polski 1918–2018**

Katalog výstavy současného polského exlibris ze sbírky Mieczysława Bieleně, konané ve Varšavské galerii exlibris v únoru až březnu 2018. Formát A5, 48 stran v obálce, brožováno, 30 kvalitních reprodukcí exlibris, náklad 400 kusů. Úvodní texty v polštině a angličtině napsali: Grzegorz Matuszak: *Polské exlibris od Mladého Polska do konce II. světové války* a Mieczysław Bielen: *O výstavách polských exlibris*. Byla vystavena exlibris 176 polských výtvarníků. Výstavu uspořádala a katalog vydala Warsawska Galeria Ekslibrisu.

Lgh

ČASOPISY

■ **BOEKMERK. Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 58/2017**

V úvodu je upozorněno na pěkně a dobře vyvedené nové stránky www.graphiavzw.be. Pravděpodobně jen s menším počtem pokračování začíná seriál *Exlibris v exlibris*. Mezi dvanácti ilustracemi je též exlibris slovenského **Karola Ondrejčka** z r. 2001. Zdá se, že na pokračování budou vycházet také „pozoruhodná“ exlibris významných osobností. Tentokrát to byl čínský diplomat Lou Tseng Tsiang (1871–1949). Referováno je o úspěšné návštěvě Martina R. Baeyense na univerzitě ve Famagustě na Kypru, kde se setkal s velkým nadšením pro exlibris. U čtyř portrétních drobných grafik (CGD) Belgičanky Chris Horionové se zdá, že pocházejí z krematoria! Nadějnější jsou exlibris ze sbírky Berta Groenevelda. A pro nás zvláště příjemná je pozornost věnovaná našemu **Janu Černošovi** se šesti ukázkami a zdůrazněním jeho tvorby mezotintou. Další články jsou o ruských graficích Jegoru Šokoladovi (Egor Shokoladov, *1990) a Glebu Sidorenkovi. Určitě potěší exlibris s černými siluetami postav či hlav, žel jen se čtyřmi ukázkami, přičemž nejmladší je z roku 1950. Doba této tvorby je dávno pryč. Mezi osmi novinkami je exlibris **Jaromíra Huji** (*1946) od nás. Na závěr jsou uvedeny recenze katalogů ze dvou polských akcí konaných v Lodži a Těšíně.

■ **inPRESSIONI**, roč. 8, čís. 16, podzim 2017.

Mimořádně pozoruhodné číslo! Jednak je v něm článek připomínající našeho **Otakara Štáfla**, výborně vybavený bohatými ilustracemi, a pak článek o exlibris zhotovených významnými umělci proslavenými v jiném výtvarném oboru, např. Markem Chagallem, Salvadorem Dalím, Albertem Giacomettim, Paulem Kleem, Gustavem Klimtem, Oskarem Kokoschkou, Henri Matissem a také **Alfonsem Muchou**. Milovníci starších exlibris se potěší ukázkami z tvorby samouka Alfredo Baruffiho (1873–1948), uvedeného zde jako představitele tvůrčí svobody. V dalším článku snad znamenají

serigrafická exlibris Maurizia Rivettiho obnovenou možností pro tvorbu exlibris touto grafickou technikou. Zajímavější jsou však suché jehly s akvatintou Erharda Beitzeho zobrazující neskutečné světy. Připomenut je loňského roku zesnulý Angličan Cliff Parfit (1922–2017) a krátce je uvedena historie italské exlibristické soutěže z městečka Santa Croce sull'Arno, založené v roce 2006. Jch

■ **GRAFIEKWERELD**, No. 4. 2017, Nizozemsko

Grafik, malíř a sochař Henk Blokhuis vytváří působivá a nápaditá exlibris v barevném linorytu a rovněž leptem; pracuje jako učitel a žije v Almelo. V článku o exlibris s motivem Paridova soudu jsou mezi reprodukcemi práce Jaroslava Hořánka a Anny Grmelové. Kea Homan (*1939) používá pro svoji grafickou tvorbu dřevorez a dřevoryt tištěný sytými barvami. Vyšla publikace o Evertu Muschovi (1918–2007), nizozemském malíři a grafikovi, který tvořil rovněž litografická exlibris. Jan Montyn (1924–2015) byl holadský grafik, specializující se na lept; tvořil rovněž exlibris. Theo van Doesburg (1883–1931) byl holandský malíř, spisovatel a architekt. Avalon Press Woubrugge, tiskárna, kterou založil Jan Keijser, existuje od roku 1975 a vydala kolem jednoho sta bibliofilských tisků.

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 100, 4/2017**, Finsko

Spolek Exlibris Aboensis oslavil 25 let svého trvání. Článek o exlibris a bibliofilích napsal Luc Van den Briele; autorem zobrazeného exlibris je Miroslav Matouš. V roce 1914 vyšla ve Finsku kniha *Pan Corpwieth, gentleman detektiv*, kterou společně napsali tři zaměstnanci univerzitní knihovny v Helsinkách; v článku jsou fotografie souvisejících osobností a reprodukce několika jejich exlibris. V článku M. Neureitera je představen německý grafik Hansjörg Metzler (*1942) a jím vytvořená exlibris. (H. Metzler vyryl do mědi v r. 1994 exlibris pro M. Neureitera podle Švabinského dřevorytu Srpnové poledne bez uvedení původního autora.) Druhou částí pokračuje pojednání o exlibris švédských svobodných zednářů. Je připomenut Amos Anderson (1878–1961), majitel novin a zakladatel největšího soukromého muzea umění ve Finsku, a reprodukováno jeho exlibris. V sérii obránců vlasti je připomenut Jouko Teperi (1922–2008) a zobrazeno jeho exlibris.

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 101, 1/2018**, Finsko

Je představena grafička Ulla Stenback (*1943) a její grafické práce včetně exlibris (reprodukce kreseb). Ago Kivi (1933–2011) byl estonský grafik, tvůrce exlibris. V následujícím článku jsou reprodukována židovská exlibris. Olga Terešenko (*1957), běloruská grafička, používá pro tvorbu exlibris linoryt, suchou jehlu s akvatintou i počítačovou techniku. Je připomenut Gunnar Didrichsen (1903–1992), zakladatel muzea umění. V sérii obránců vlasti je připomenut Sven Grönvall (1908–1975), malíř a profesor, a zobrazeno jeho exlibris. Lgh

■ **KISGRAFIKA, 2017/1**, Maďarsko

Letošní první číslo již 56. ročníku časopisu je zahájeno esejí o exlibris inspirovaném básní Októberi táj (Říjnová krajina) maďarského básníka, prozaika a překladatele Dezső Kosztolányiho. Autorkou eseje a zároveň majitelkou knižní značky je dr. Kor-

nélia Vas-Tóthová. Autorem exlibris, které je vyobrazeno na titulní stránce časopisu, je maďarský grafik Ferenc Baranyai. V následujícím článku *Dobrodružná historie papíru, rané papírové artefakty, knižní značky v Dunaújváros* informuje Kornélia Vas-Tóthová o otevření nové stálé expozice v muzeu papíru v návštěvnickém centru firmy Hamburger Hungária Kft. V článku jsou detailně popsána jednotlivá oddělení výstavy a zmíněn V. Cinybulk, jehož exlibris je vystaveno v oddělení malé grafiky.

Pokračuje další částí *Ernő Tompos* seriál o exlibris významných sběratelů ze sbírky Státní Széchényiho knihovny. *Ernő Tompos* (1907–1989) byl městský architekt v Šoproni a zakladatel místní skupiny sběratelů exlibris. Nejvíc knižních značek objednal u šoproňského grafika Karla Sterbenze, se kterým velmi úzce spolupracoval. Dalšími tvůrci jeho exlibris byli např. Piroška Medve-Makkaiová, József Menyhárt a další. Na 8. straně je otištěna zahajovací řeč Ference Apróa, kterou přednesl v paláci Reök v Segedínu při zahájení výstavy grafičky Anny László. V překladu je publikován článek Giana Carlo Torreho *Don Quijotova hymna pro svobodu* o historii exlibris s tematikou Dona Quijota od první známé knižní značky až po dnešek; zmíněna jsou exlibris J. Vodrážky a V. Cinybulka.

■ KISGRAFIKA, 2017/2, Maďarsko

Článek *Maďarské revoluce a boje za svobodu* Pétera Ürmöse popisuje zahájení a putovní výstavu exlibris k 60. výročí maďarské revoluce v roce 1956 s tematikou boje Maďarů za svobodu. V městské knihovně v Miškovci byla ke Dni maďarské kultury otevřena výstava *Knihy se značkami, významní čtenáři*. Exlibris na výstavě pochází ze sbírky významného maďarského sběratele Istvána Lenkeyho. Krátký článek přináší zprávu o tragickém úmrtí Jenö Kundermanna, významného člena KBK, organizátora a sběratele exlibris. Další částí *Vencel Elekes* (1917–1981) pokračuje seriál o významných maďarských sběratelích exlibris ve Státní Széchényiho knihovně. Místní sekce KBK v Ajke uspořádala výstavu při příležitosti světového dne poezie; v zahajovací řeči Marie Pad Szabó vyzdvihla úzké propojení poezie s grafikou. V Segedínu byla zahájena výstava Árpáda Martona a dalších 22 grafiků, malířů a sochařů; byli mezi nimi i tvůrci exlibris Anna László, Lajos Bakacsi a Péter Tóth. Na zadní stránce obálky je reprodukováno exlibris K. Beneše pro Almu Petzovou.

■ KISGRAFIKA, 2017/3, Maďarsko

V kulturním domě Józsefa Attily v Gödu byla otevřena výstava grafiky Jánose Józsy; úvodní řeč přednesla Kornélia Vas-Tóthová. V rozhovoru Kornélie Vas-Tóthové s grafikem Zoltánem Sándor Nagyem, žijícím a tvořícím u města Debrecínu, je představen „faustovský člověk“ mnoha uměleckých činností, který tvoří rovněž exlibris v jím oblíbeném leptu. V dalším článku je představeno exlibris básníka Sándora Csoóriho, které vytvořil Lenke Diskay (1924–1980). Další částí *Tibor Pinterits* (1897–1942) pokračuje seriál o významných maďarských sběratelích exlibris ve Státní Széchényiho knihovně. Zsolt Vecserka (1941–2016), sedmihradský grafik, vytvořil 236 exlibris v dřevorytu. Krátký článek představuje výstavu s názvem *Literatura na knižních značkách* uspořádanou v městské knihovně v Moháči ze sbírky paní Krajcsi Tiborné. V časopisu jsou reprodukce exlibris Viktora Chrenka a Jaro Berana.

■ **KISGRAFIKA, 2017/4**, Maďarsko

V článku *Dílo Jánose Aranyho a exlibris* představuje Kornélia Vas-Tóthová knižní značky související s dílem významného maďarského básníka Jánosa Aranyho k 200. výročí jeho narození. V Budapešti se konala výstava spolku KBK v prostorách studentského centra H13. Další částí *Tibor Ebergényi a Gyula Lux* pokračuje seriál o významných maďarských sběratelích exlibris ve Státní Széchényiho knihovně. György Koczor přednesl iniciační řeč u příležitosti vzniku portrétní mince Jánose Kasse, významného maďarského malíře a grafika; mince je dílem sochaře Sándora Tótha.

Galerie Vedres v Segedínu byla otevřena výstavou Lajose Bakacsiho, grafika a malíře.
Bartolomej Rudas

■ **EX-LIBRIS français, N° 275, 2017**

V úvodu je reprodukována novoročenka Pavla Hlavatého pro rok 2018. Obrazovými katalogy a soupisy je dokumentována exlibristická tvorba: Jeana Marcela Bertranda, dřevorytce (80 opusů, také 2 pro R. Příbyše), Silvany Martignoniové (I, 71 opusů) a Yolandy Grandcolasové (F). Na dalších stránkách představují svá exlibris: François Drapier (F), Liliana Esteban (Argentina), Frank Eisner (D), Jean-Marie Wunderlich (F), Réjane Veron (F), Gerard Schlemaire (F), Jose Maria Cunha (Portugalsko).

■ **Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft č. 1/2018**

Článek Budova opery – motiv exlibris pro milovníky hudby je věnován historii slavných operních budov v souvislosti s osobnostmi, které v nich působily; na exlibris dr. O. Maříka je zde zobrazeno pražské Stavovské divadlo a na litografii J. Boudy Národní divadlo. Výstavu drobné grafiky vytvořené pro svobodné zednáře připravil Peter Rath pro Bezirksmuseum Meidling ve Vídni; k článku je připojeno exlibris od A. Muchy pro dr. I. Scheinera. Eva Masthoff popisuje ve svém článku kulturní pozoruhodnosti Janova. Mezi reprodukovaným novoročenkami jsou novoročenka dr. N. Hillerbrandta od J. Dajče a novoročenka J. Brázdy.

■ **Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft č. 3/2017**

Úvodní článek je věnován tvorbě a životním osudům Rosy Benesch-Hennigové (1903–1986), akademické malířce; je reprodukováno jedno její leptané exlibris pro dr. R. Kremleho. Tři tvůrci exlibris, kteří nejsou uvedeni v databázi ani v Katalogu exlibris Gutenbergova muzea: Moritz Willi Herzig (1894–1978, Dráždany), Erwin Tintner (*26. 12. 1885 Praha-Vinohrady, †7. 11. 1957 Vídeň) a monografista V. P. na exlibris pro herečku Anny Coty (Kotyzovou, 1902–1985) z r. 1929. Městská knihovna v Mönchengladbachu nabízí na svém portálu <http://www.exlibrisportal.moenchengladbach.de/> 55.000 dat a 17.000 zobrazení exlibris ze sbírky, kterou předal knihovně dr. Gernot Blum.

■ **Nordisk Exlibris Tidsskrift 2017/3** (Severský exlibristický časopis)

První kapitola o grafických technikách je věnována mědirytině; je reprodukováno 21 exlibris. Hans Wildermann (1884–1954), německý sochař, malíř-scénograf, výtvarný pedagog, vytvořil obsáhlé grafické dílo včetně exlibris. Jako další sběratelé exlibris jsou představeni Alice Aeberhard-Kieliger (exlibris od J. Wernera) a Hannele & Wer-

ner Grebeovi (dvě exlibris od L. Ruska). Jako tvůrce exlibris je představen Luigi Casalino (*1941) z Itálie.

■ **Nordisk Exlibris Tidsskrift 2017/4** (Severský exlibristický časopis)

První kapitola je věnována 26. mezinárodnímu bienále exlibris v Malborku s reprodukcí exlibris od J. Wernera. Vzpomenut je německý ilustrátor a grafik Emil Preetorius (1883–1973); reprodukováno je 12 jeho exlibris. Málo známým maďarským ilustrátorem a grafikem je István Szigethy (1891–1966). Jako další sběratelka exlibris je představena Reglinda Lattermannová a jako nová grafička, věnující se tvorbě exlibris, Aleksandra Jagodzińska (*1987) z Polska.

■ **SELC-EXPRESS, Nr. 107/2017**, Švýcarsko

SELC Jahrestagung se konalo ve Winterthuru za účasti asi 30 osob. Monografie a soupis exlibris Alberta Sanera (1912–1986) je ročenkou SELC pro rok 2017. Louis-Evert Van Muyden (1853–1929), malíř, grafik a ilustrátor, je připomenut svojí grafickou tvorbou – satirickými kresbami a exlibris s opicemi a dalšími exlibris provedenými v leptu. Jako námětová sbírka exlibris jsou reprodukována exlibris s hračkami (31 kusů); mezi nimi exlibris V. Cinybulka, Dany Jandové, F. V. Danihelky. Zemřela Sofya Vorontsova (1984–2017), ruská malířka a grafička, žijící v Německu; tvořila rovněž exlibris.

Lgh

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze** se konala dne **8. 12. 2017** za řízení předsedou doc. F. Černochem a přítomnosti 6 členů výboru a 3 hostů. Ing. Zbořilová předala členům výboru své návrhy k systému řízení spolku. Ing. Langhammer předložil vybraný architektonický návrh výstavy exlibris v Národním památníku na Vítkově. Mgr. A. Sassmann sdělil, že trvá nabídka výstavních prostor v katedrále sv. Vavřince v Praze na Petříně od Starokatolické církve. Jsou vyraženy plakety k 100. výročí SSPE; jednu plaketu přinesl na ukázkou K. Urban. Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a SSPE vydaly knihu *Sbírka exlibris, razítek a supralibros v knihovně Otokara Kruliše-Randy*, jejímiž autory jsou PhDr. M. Hálová a Ing. J. Langhammer.

■ **Výborová schůze** se konala dne **25. 1. 2018** za řízení předsedou doc. F. Černochem a přítomnosti 5 členů výboru a 3 hostů. Pro výstavu soutěžních exlibris 37. kongresu FISAE Praha 2018 budou pronajaty ambity kláštera benediktnů v Emauzích, Praha 2, Vyšehradská 49/320. Vernisáž výstavy *Ta kniha patří mně! Historie českého exlibris do roku 1945* se koná 24. 3. 2018 v 18 hodin po slavnostní valné hromadě spolku. Přípravou tištěných podkladů pro valnou hromadu byla pověřena Ing. Marie Moravcová. Výboru byla představena paní Jarmila Špačková z Hradce Králové jako hospodářka a pokladní spolku, která bude spolupracovnicí výboru na smlouvu.

■ **Výborová schůze** se konala dne **22. 2. 2018** za řízení předsedou doc. F. Černochem a přítomnosti 5 členů výboru a 2 hostů. Děkovný list obdrží dodatečně PhDr. Zdenka Pfefferová a Ing. Jan Humplík. Spolkem bude zakoupeno 600 výtisků

knihy dr. S. Vencla České exlibris. Kniha J. Langhammera České sběratelství exlibris v datech bude vytištěna v 550 výtiscích k slavnostní valné hromadě. Na kongres FISAE je přihlášeno 53 osob. Není dokončeno vyúčtování sjezdu v Chrudimi.

Výbor SSPE

VÝZVA K ČLENŮM SSPE

Vážení členové, do začátku XXXVII. mezinárodního kongresu FISAE v Praze, za který převzal odpovědnost náš spolek, zbývá jen několik měsíců. Podle dosavadního počtu přihlášených lze očekávat, že počet účastníků zůstane pod hranicí námi předpokládaných 450 osob. Na tento počet účastníků byl postaven rozpočet kongresu a byly pronajaty prostory v hotelu Pyramida.

Jste-li rozhodnutí účastnit se kongresu, pošlete nám neprodleně svou přihlášku. Nečekejte až do 15. června 2018! Pochopitelně nemůžeme nikoho nutit, aby se kongresu zúčastnil, ale můžeme snížit počet pronajatých sálů a tím ušetřit kongresové náklady. Nájem prostor v Pyramidě je největší položka v rozpočtu kongresu. Výbor SSPE vám děkuje za pomoc.

Prezident FISAE a jednatel SSPE Karel Urban

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ

DEG-Jahrestagung se koná ve Wurzbachu, Schloss Burgk od 26. do 29. 4. 2018.

ÖEG-Jahrestagung se koná v Mauerbachu/Unterkirchbachu od 22. do 24. 9. 2018.

SELC-Jahrestagung se koná v Solothumu od 5. do 6. 10. 2018.

STATISTICKÉ ÚDAJE O ČLENECH SSPE

K 31. 12. 2017 měl spolek 370 členů, tedy o 6 méně než před rokem. K 21. 3. 2018 má spolek 377 individuálních členů (352 z Česka, 5 ze Slovenska a 20 z ostatních zemí). Spolek má 10 čestných členů. Členy spolku je 74 výtvarníků.

Průměrný dovršený věk členů v roce 2017 byl 65 let a byl stejný jako v předchozí roce 2016. Věkové složení k 31. 12. 2017: 25–30 let 6, 31–40 let 23, 41–50 let 24, 51–60 let 65, 61–70 let 112, 71–80 let 94, 81–90 let 51 a 91–98 let 4.

Na základě vlastní žádosti bylo zrušeno členství 9 členům. Pro nezaplacení členských příspěvků bylo zrušeno členství 10 členům.

V průběhu roku 2017 zemřelo 6 našich členů: František CIGÁNEK z Troubek, Zdenka MATĚJKOVÁ z Přerova, promováný pedagog František NOVÝ z Chrudimi, akademický malíř a grafik Antonín ODEHNAL z Brna, JUDr. Jiří STARÝ z Prahy a Marie ZAHRADNÍKOVÁ z Kroměříže.

V průběhu roku 2017 do spolku vstoupilo 15 nových členů a členství bylo obnoveno 2 členům. V roce 2018 vstoupilo doposud do spolku 8 nových členů.

Rozdělení individuálních členů podle měst (4 a více členů) k 31. 12. 2017: Blansko 4, Brno 11, Hradec Králové 11, Chrudim 4, Karlovy Vary 6, Kladno 5, Liberec 5, Moravská

Třebová 8, Olomouc 5, Ostrava 4, Pardubice 8, Plzeň 7, Praha 115, Prostějov 4, Přerov 5, Trutnov 4, Týn nad Vltavou 5 a Uherské Hradiště 4. Kolektivních členů je 14 českých a 11 z ciziny (1 platící a 10 za reciproční výměnu časopisů).

Jan Langhammer

POZVÁNKA NA VÝMĚNNÝ DEN

Výbor SSPE zve všechny členy a jejich přátele na VÝMĚNNÝ DEN, který se bude konat v sobotu **12. května 2018** od 8 do 14 hodin v salonku restaurace Absolutum, Jablonského 640/4, Praha 7–Holešovice.

Spojení městskou dopravou: stanice Nádraží Holešovice metra C nebo tramvají č. 12, 17 a 24.

Vážené členky, vážení členové, přijměte toto srdečné pozvání a dopřejte si setkání s přáteli a obohacení svých sbírek při výměně exlibris.

Výbor SSPE

POZVÁNKA NA SETKÁNÍ SBĚRATELŮ A PŘÁTEL GRAFIKY

Výbor SSPE zve všechny členy a jejich přátele na XV. setkání sběratelů a přátel grafiky, které se bude konat v sobotu **2. června 2018** od 9 hodin v koncertním sále ZUŠ na zámku v Moravské Třebové.

Tato setkání připravují členové SSPE z Moravské Třebové a vždy se dobře vydaří ke spokojenosti účastníků.

Přijměte toto srdečné pozvání a využijte možnost setkat se s přáteli a obohatit vaše sbírky exlibris a grafiky.

Výbor SSPE

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 10732 Petr BUDINA, Vinohradská 1720/102, 130 00 Praha; 10729 Jana ČEJKOVÁ, Púchovská 2779/9, 141 00 Praha; 10730 Dana FABINGER, Na Konvářce 1751/5, 150 00 Praha; 10728 Petra FASCHING KRONUS, Máchova 680, 252 30 Řevnice; 10726 Martin KOSTLÁN, DiS., Malecká 1126, 537 05 Chrudim; 10733 Tomáš KYSELA, Hrnčířská 1080, 357 35 Chodov; 10731 PhDr. Albína MĚCHUROVÁ, Nad Petynkou 1045/17, 162 00 Praha; 10727 Miloš RYBÁŘ, Lesní 2004/6, 678 01 Blansko.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10683 Tomáš HŘIVNÁČ z Řičan; 10708 Jiří RÜCKER z Peček; 10488 akademická malířka Dominika SCHÖNOVÁ z Prahy.

■ **ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ PRO NEPLACENÍ PŘÍSPĚVKŮ:** 10688 Ing. Eva PŘIBÍKOVÁ, CSc.

■ **ZEMŘELI:** Ing. Jiří KROUPA z Prahy (†4. 1. 2018); akademická malířka Jaroslava LÁZNÍČKOVÁ (†16. 3. 2018); Zdenka MATĚJKOVÁ z Přerova (†19. 12. 2017); Dr. Ottmar PREMSTALLER z Rakouska, čestný člen SSPE (†19. 3. 2018); Dana SLANICAYOVÁ z Kunovic; Marcel VOTLUČKA z Plzně (†22. 1. 2018); Marie ZAHRADNÍKOVÁ z Kroměříže (†16. 12. 2017); Willem van de WEERD z Nizozemska (†17. 2. 2018).

**Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Zelenečská 129/34, Hloubětín (Praha 14), 198 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1.
IČ 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

87951/0300 v měně CZK, Československá obchodní banka a. s.,
Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Číslo účtu/Konto:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP v měně EURO,
Československá obchodní banka a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Předseda: **doc. PhDr. Felix Černoch, CSc.**,

Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

E-mail: cernochvip@seznam.cz. Mobil: 774 193 607.

Jednatel: **Karel Urban**,

Na Vyhlídce 291, 252 06 Měchenice.

E-mail: urbankm@tiscali.cz. Telefon: 251 566 517. Mobil: 728 150 639.

Hospodářka: **Jarmila Špačková**,

Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové.

E-mail: pausinka@gmail.com. Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knižní značky a členská evidence: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Telefon: 377 265 076.

Seznam příloh:

Katalogové listy: Jan Černoš, Josef Heřman, Renáta Kaiserová, Martin Manojlín.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2018

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční kruh: doc. RNDr. Josef Chalupský, PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

Náklad 520 výtisků.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Zelenečská 129/34, 198 00 Praha 9,
pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.

Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2018. Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 5. 2018.

Jaroslav Šerých, L1, 1984

Jaroslav Dajč, Starý akát v Radnicích, C4, 1998

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

Na titulní straně:
Vladimír Suchánek, L1, 2013